

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hlušíka, Ph.D. ve věci

žalobce: **Prosíme, přemýšlejme, z. s.**
sídlem Jedlová 1926/1, 708 00 Ostrava
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Panská 895/6, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Magistrát města Ostravy**
sídlem Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 1. 2022, č. j. SMO/790145/21/ÚPaSŘ/Re,
ve věci účastenství v řízení

takto:

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 3. 1. 2022, č. j. SMO/790145/21/ÚPaSŘ/Re **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Petry Humlíčkové, advokátky se sídlem Panská 895/6, 110 00 Praha.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městského obvodu Poruba (dále jen „stavební úřad“) ze dne 22. 9. 2021 č. j. POR 50093/2021/korn, kterým bylo rozhodnuto, že žalobce není účastníkem územního řízení ve věci stavby „Ostrava-Poruba, DUHA přeložka VNk na pozemku parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG v katastrálním území P.-s., XH v katastrálním území P“.
2. Žalobce namítl, že územní řízení bylo sice zahájeno po účinnosti novely, která odňala environmentálním spolkům za určitých okolností účast v řízeních podle stavebního zákona, avšak podkladem předmětného řízení jsou nebo by měla být i závazná stanoviska vydaná podle zákona o ochraně přírody a krajiny, a neexistuje jiné řízení, kde by bylo možno namítat jejich nesprávnost. Spolek proto má právo účastnit se v takovém řízení, což vyplývá i z dokumentu Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 7. 4. 2021, který žalobce v žalobě citoval.
3. Dále žalobce s odkazy na judikaturu namítl, že pro účastenství stačí pouhé potenciální dotčení chráněných zájmů (rozsudky Nejvyššího správního soudu – dále jen „NSS“ – sp. zn. 5 As 193/2020, 8 As 135/2018) a že dotčení zájmů ve smyslu § 70 zákona č. 114/1992 Sb. (dále jen „ZOPK“) nelze redukovat jen na některé složky životního prostředí (rozsudek NSS sp. zn. 7 As 303/2016). Podle žalobce je jeho právo na účast nepopiratelné i z titulu Aarhuské úmluvy.
4. Žalobce také namítl, že správní orgány vůbec nezvažovaly možnost, že by žalobce oznámil účast v řízení ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o EIA“). Žalobce přitom tvrdil, že umísťovaná stavba je součástí stavebního objektu, který je součástí stavebního záměru „Ekologizace veřejné dopravy Ostrava-Poruba“, na který probíhá proces EIA. Sporné územní řízení je tedy podle žalobce navazujícím řízením ve smyslu zákona o EIA. Žalobce v této souvislosti poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 A 106/2019-48 a na to, že podání má být posuzováno podle jeho obsahu.
5. Žalovaný ve vyjádření odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Rozhodoval přitom v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
7. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že žadatel požádal o vydání územního rozhodnutí žádostí ze dne 24. 2. 2021, oznámení o zahájení řízení bylo vydáno 28. 5. 2021. Žalobce se podáním ze dne 22. 6. 2021 přihlásil do tohoto územního řízení. Uvedl, že v řízení bude mj. dotčena půda a poukázal na to, že je spolkem, který má ve smyslu § 70 ZOPK podanou žádost u úřadu městského obvodu, aby byl informován o řízeních, v nichž mohou být

ovlivněny zájmy ochrany přírody a krajiny. Stavební úřad vydal dne 22. 9. 2021 usnesení o tom, že žalobce není účastníkem územního řízení, v odůvodnění poukazoval na § 70 odst. 3 ZOPK. V odvolání a jeho doplnění žalobce mj. uvedl, že tato přeložka VNk je součástí stavebního objektu „SO 421.03 Přeložky vedení VN ČEZ, ulice 17. listopadu“, tedy, že toto územní řízení je navazujícím řízením ve stavebním záměru „Ekologizace veřejné dopravy Ostrava-Poruba“, u kterého nyní probíhá na Krajském úřadě Moravskoslezského kraje proces posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (EIA). Žalobce tedy jednak má být účastníkem tohoto územního řízení, a jednak toto územní řízení nemůže probíhat, dokud nebude ukončen proces EIA. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 3. 1. 2022 uvedl, že žalobce v přihlášení odkázal na § 70 ZOPK, proto jeho přihlášení nelze považovat za přihlášení podle zákona o EIA. Dále uvedl, že je rozhodováno o účastenství, proto žalovaný nepřezkoumává, zda jde o navazující územní řízení ve smyslu zákona o EIA a zda jsou dány zákonné předpoklady pro vedení daného územního řízení.

8. Pro odpověď na žalobní námitku uvedenou v bodě 2. tohoto rozsudku je rozhodující rozdíl mezi zněním § 70 ZOPK před a po novele provedené zákonem č. 225/2017 Sb. Zatímco ZOPK ve znění do 31. 12. 2017 umožňoval (při splnění tam uvedených podmínek) účast občanských sdružení ve správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle ZOPK, s účinností od 1. 1. 2018 se mohou účastnit řízení podle tohoto zákona (tedy podle ZOPK). Oproti dřívější právní úpravě jde tedy o zúžení účasti těchto občanských sdružení, nikoli však o vyloučení jejich účasti, jak vyložil Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 26. 1. 2021 sp. zn. Pl. ÚS 22/17. Krajský soud v podrobnostech odkazuje na tento nálezn, zejména pak jeho bod 90., a k nyní přezkoumávané věci uvádí, že územní řízení je vedeno podle zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), nikoli podle ZOPK, takže v daném případě nejsou splněny podmínky účasti žalobce ve smyslu § 70 odst. 3 ZOPK. Na tom nic nemění skutečnost, zda/že podkladem pro územní rozhodnutí jsou závazná stanoviska dotčených orgánů podle ZOPK – závazné stanovisko je úkonem správního orgánu, není samostatným rozhodnutím, o němž by bylo vedeno správní řízení (srov. § 90 odst. 1 ZOPK, § 149 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů - dále jen „správní řád“). Žalobcova argumentace tedy není v souladu se zněním § 70 odst. 3 ZOPK. K možnostem občanských sdružení, která se cítí být dotčena na svých právech např. rozhodnutím v územním řízení, pak soud odkazuje na již zmiňované rozhodnutí Ústavního soudu - bod 84. Pokud jde o dokument Ministerstva pro místní rozvoj, ten cílí na jiné situace než v nyní posuzované věci. Jak totiž vyplývá z obsahu správních spisů, v daném případě není předmětem ani kácení dřevin ani zacházení s památnými stromy či zvláště chráněnými druhy rostlin nebo živočichů (§ 8, § 56 ZOPK).
9. Soud souhlasí s žalobcem v tom, že pro účastenství stačí pouhé potenciální dotčení chráněných zájmů – formulace v § 70 odst. 2 ZOPK zůstala stejná před i po novele („...řízení, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny...“). Nicméně, otázkou dotčení práv by se soud (a před ním správní orgán) mohl zabývat, pokud by šlo o řízení podle ZOPK, což v daném případě není splněno, jak už soud vyložil výše. Stejná odpověď platí i na žalobcovu námitku, že dotčení zájmů nelze redukovat jen na některé složky životního prostředí. Pokud jde o poukaz na Aarhuskou úmluvu, zde soud uvádí, že i k tomu se vyjádřil již Ústavní soud ve výše zmíněném nálezu, a to v bodě 96., s tím, že ani tato úmluva nezaručuje účast dotčené veřejnosti ve všech rozhodovacích procesech.

10. Potud jsou žalobní námitky nedůvodné. Soud však nesouhlasí s tím, jak žalovaný vypořádal žalobcovu námitku ohledně účastenství ve smyslu zákona o EIA. Žalobce v odvolání tvrdil, že předmětné územní řízení je navazujícím řízením ve smyslu zákona o EIA. Vzhledem k tomu, že zákon o EIA počítá s účastí dotčené veřejnosti (§ 3i zákona o EIA) jak v samotném procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí, tak i v celé škále navazujících řízení – včetně územního řízení, je pro posouzení postavení žalobce stěžejní vyřešení otázky, jaký charakter má (či má mít) předmětné územní řízení. Navazujícím řízením je totiž podle § 3g zákona o EIA řízení vedené k záměru nebo jeho změně, které podléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí. Žalobce přitom v odvolání označil konkrétní záměr, k němuž je podle něj předmětné územní řízení vedeno. Žalovaný se za těchto okolností nemůže vyhnout odpovědi na otázku, zda předmětné územní řízení je či není navazujícím řízením ve smyslu zákona o EIA. Obsah správních spisů k tomu však neposkytuje dostatečný podklad - v žádosti o vydání rozhodnutí o umístění stavby ze dne 24. 2. 2021 není vůbec uvedeno, zda stavba vyžaduje či nevyžaduje posouzení vlivů na životní prostředí (bod VII. formuláře) a žadatel nebyl stavebním úřadem vyzván k odstranění tohoto nedostatku, i když byl vyzván k odstranění nedostatků jiných. Žalobce podle názoru soudu v žalobě správně poukázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kde byla řešena obdobná situace, s rozdílem, že tam byl proces EIA již ukončen, ale správní orgány nepovažovaly za navazující řízení o dodatečném povolení několika stavebních objektů (přeložky silnic atd.), ačkoli tyto objekty měly jasnou souvislost se záměrem, na který bylo vydáno stanovisko EIA (dálnice).
11. Soud také souhlasí s žalobcem v tom, že správní orgány musí posuzovat podání podle skutečného obsahu v souladu s § 37 odst. 1 správního řádu. V daném případě šlo o projev vůle - přihlášení se do řízení, na správních orgánech pak bylo, aby vyhodnotily, zda jsou splněny podmínky účasti, bez ohledu na to, jestli žalobce v podání uvedl odkaz na jakýkoli právní předpis.
12. S ohledem na výše uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného v souladu s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a vrátil mu věc k dalšímu řízení.
13. Procesně úspěšný žalobce má v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. nárok na náhradu nákladů řízení, které v daném případě představuje zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč a náklady právního zastoupení za 2 úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby) po 3 100 Kč a 2 režijní paušály po 300 Kč. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku, a to k rukám právní zástupkyně žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje P.S.

Ostrava 15. prosince 2022

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu